

CEMENTKOPPAR, m. sing. Koppar, som afsätter sig ur kopparvitriolhaltiga grufvatten, då dessa ledas öfver hvarje handa jernskräp.

CEMENTKÄLLA, f. 1. Källa, hvars vatten håller koppar.

CEMENTPULVER, n. 3. Se *Cement*. 3.

CEMENTSTÅL, n. 3. Stål, som erhålles genom cementering. Kallas äfv. Brännstål.

CEMENTVATTEN, n. 3. (tekn.) Det kopparvitriol-haltiga vatten, hvarur cementkoppar utfälles.

CENOTAPHIUM, senotáfium, n. 3. pl. — *phier*. (af det grekiska *Kenotaphion*) Grafkulle eller grafvård till minne af en annorstädes begrafven person. Skrifves äfv. *Kenotaf*.

CENSOR, sä'nnsår, n. 3. (lat.; uttalas i plur. sä'nnsörårr) 1) Embetsman, i det gamla Rom, som hade inseende öfver beskattningen, polisen och sederna. — 2) Person, tillsatt af en regering att granska böcker, som författare ämnat utgifva, och att pröfva, huruvida de få tryckas eller ej. Heter egentligen *C. librorum*, d. v. s. Bokcensor. — 3) *C. morum*, person, som vid ett läroverk har uppsigt öfver sederna och vakar öfver ordningens vidmakthållande. Sedegranskare, Sededomare. — *Ss. C-embete, -svårdighet*.

CENSUR, sä'nnsür, f. 3. 1) En Censors (bem. 4) embete, värdighet, embets-tid. — 2) Af regering förordnad granskning af böcker, teaterpjäser, innan de få tryckas eller uppföras på teatern. Bokgranskning.

CENSURERA, v. a. 1. Granska, klandra.

CENSURER, sä'nnsuss, m. sing. (lat.) 1) (i det gamla Rom) Skattskrifning; äfv. uppgift dertill af hvarje romersk medborgare; äfv. den förmögenhet, som fordrades, för att tillhöra någon af klasserna i samhället. — 2) (nu, i Frankrike) Beloppet af årliga utskylder, som fordras, för att vara valman eller kunna väljas till deputerad.

CENT, sänt, (förkortning af lat. *Centum*) Ett hundra.

CENTAUR, säntaur, m. 3. (myt.) Fabelaktigt djur, hälften häst och hälften menniska.

CENTER, sä'nnt, m. 3. pl. *centrer*. 1) Medelpunkt. — 2) (krigsv.) Mellersta delen af en slagordning.

CENTERBORR, sä'nntbrårr, m. 2. Ett slags borrh, hvars egg ligger längs åt radien af den cirkel, borren beskriver, och som i denna cirkels midt har en spets till borrens ledning.

CENTIM, säntim, m. 3. (fr. *Centime*) Hundradedelen af en franc (se d. o.).

CENTIMETER, säntiméter, m. 3. (fr. *Centimètre*) En hundradedels meter (se d. o.).

CENTNER, sä'nntnr, m. 3. Vigt af hundra skålpund.

CENTNER TUNG, sä'nntnr tönng, a. 2. (fig.) Öfvermåttan tung.

CENTONAL, sänttonål, m. 3. (kameral.) Numera upphäven beskattning på embetsmäns löner, till 4 proc. af lörens belopp.

CENTRAL, säntnrål, a. 2. Som angår eller är belägen i eller omkring medelpunkten, eller verkar deråt. Medelpunkts

CENTRALELD, säntnråleld, m. 2. Jordklotets smälta eller glödande tillstånd i det inre, enligt vissa filosofers antagande.

CENTRALFÖRVALTNING, f. 2. Förvaltning, som utgår ifrån en medelpunkt, i hvilken alla dithörande grenar förena sig.

CENTRALISATION, säntnrålisatschón, f. 3. Förening i en medelpunkt.

CENTRALISATIONS-SYSTEM, säntnrålisat-

tschóns-systäm, n. 3. (pol.) Stråfvandet att i regeringens hand förena all makt i staten.

CENTRALISERA, v. a. 1. Förena i en medelpunkt. — *Centraliserande*, n. 4. o. *Centralisering*, f. 2.

CENTRALKRAFT, f. 3. (fys.) Kraft, som håller en i krets rörelse befintlig kropp uti dess bana. *C-en är resultatet af centrifugal- och centripetalkrafternas motsatta verkningar*.

CENTRALLINIE, säntnråll'nje, f. 3. Linie, som går midt igenom en figur eller en kropp.

CENTRALPOSITION, säntnrållpositschón, f. 3. (krigsk.) Ställning i medelpunkten af operationerna.

CENTRALPUNKT, m. 3. Se *Medelpunkt*.

CENTRALRÖRELSE, f. 3. (fys.) Krets rörelse omkring en fast punkt.

CENTRALSKOLA, f. 1. Så kallas i Ryssland de skolor, som äro upprättade i medelpunkten af ett distrikt, för att bilda handverkare, konstnärer och köpmän.

CENTRERA, v. a. 1. (opt.) Slipa ett optiskt glas så, att dess axel noga går genom dess medelpunkt.

CENTRIFUGAL, ---ål, a. 2. (fys.) Som sträfvår att aflägsna sig ifrån medelpunkten.

CENTRIFUGALKRAFT, ---gålkraft, f. 3. (fys.) En i centralrörelse (se d. o.) satt kropp sträfvande att i rät riktning aflägsna sig ifrån medelpunkten.

CENTRIPETAL, säntnråpetål, a. 2. (fys.) Som sträfvår att närma sig till medelpunkten.

CENTRIPETALKRAFT, ---tålkraft, f. 3. (fys.) En i centralrörelse (se d. o.) satt kropps sträfvande att närma sig till medelpunkten.

CENTRUM, sä'nnttrum, n. (lat.) Medelpunkt.

C. gravitatis, tyngdpunkt.

CENTRUMBORR, se *Centerborr*.

CENTUN, sanngtönng, n. sing. (fr.) Ett kortspel, som spelas med 36 kort.

CENTUNKEL, säntnük, m. 3. pl. — *nkler*. (bot.) Ett växtsläkte af fam. Primulaceæ. *Centunculus*.

CENTURIA, -tú--, f. 3. pl. — *rier*. (lat.) 1) Antal af 100. — 2) Underafdelning af de fem förmögenhetsklasserna i Rom. — 3) Truppföring, hos Romarne, af 30 till 100 man.

CENTURION, ---ón, m. 3. Befälhafvare öfver en centuria (bem. 3).

CER, n. Se *Cerium*.

CERASIN, --i'n, n. 3. (kem.) Ett slags eget ämne i körsbärs- och plommonkåda.

CERAST, seråst, m. 3. (bot.) Växtsläkte af fam. Caryophyllææ. *Cerastium*.

CERAT, seråt, n. 3. Vaxpomada, vaxplåster.

CERBERUS, sä'rbreruss, nom. propr. m. (grek. o. rom. myt.) Trehöfdad hund, som bevakade ingången till underjorden. Helveteshunden.

CEREALIER, --ållärr, f. pl. Sädsväxter (af Ceres, sädens gudinna).

CEREBRALSYSTEM, --ålsystäm, n. 3. (anat.) Den del af en djurkropps nervsystem, som innefattar hjernan och nerverna.

CEREBRUM, serébrum, n. (lat.; anat.) Hjerna.

CEREMONI, ---ní, f. 3. 1) Vedertaget bruk, som iakttages vld högtidliga tillfällen. *Andlig, kyrklig, verdslig c. C. vid ett hof. C-erna vid en gudstjenst*. — Bildar några sammansättningar, såsom: Kyrko-, Hof-, Kröningseremoni, m. fl. — Högtidlighetsbruk. — 2) Vedertagna höflighetsbruk emellan enskilda. — 3) (fam.) Besvärlig eller öfverdrifven höflighet, krus. *Utan c., utan krus*